

บทที่ 5

ผลการวิเคราะห์

ผลการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการบริโภครถวีรอนในจังหวัดลำปางก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2539) ส่วนที่ 2 เป็นผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการบริโภครถวีรอนในจังหวัดลำปางหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2541) ส่วนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์ค่าความโน้มเอียงการบริโภครถวีรอนหน่วยสุดท้ายเปรียบเทียบกับก่อนวิกฤตและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ ซึ่งรายละเอียดผลการวิเคราะห์ในแต่ละส่วนมีดังนี้

5.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการบริโภครถวีรอนในจังหวัดลำปางก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี 2539)

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการบริโภครถวีรอนในจังหวัดลำปางก่อนวิกฤตเศรษฐกิจแสดงในตาราง 5.1 ซึ่งสามารถอธิบายผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

สมการที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของครัวเรือน (Y) กับการใช้จ่ายในการบริโภครถวีรอน (C) ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์คงที่มีค่าเท่ากับ 4066.40 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % แสดงว่าแม้ครัวเรือนในจังหวัดลำปางไม่มีรายได้หรือรายได้เป็นศูนย์ ครัวเรือนก็ยังต้องมีค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภครถวีรอนเท่ากับ 4,066.40 บาทต่อเดือน ขณะที่ค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยรายได้ของครัวเรือนต่อเดือนมีค่าเท่ากับ 0.254 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % ทั้งนี้ความโน้มเอียงการบริโภครถวีรอนหน่วยสุดท้าย (MPC) เท่ากับ 0.254 หมายความว่าถ้ารายได้ของครัวเรือนในจังหวัดลำปางเพิ่มขึ้น 1 บาทต่อเดือน จะทำให้ครัวเรือนในจังหวัดลำปางใช้จ่ายในการบริโภครถวีรอนเพิ่มขึ้น 0.254 บาทต่อเดือน

สำหรับค่า Adjusted R^2 มีค่าเท่ากับ 0.371 หมายความว่า รายได้ของครัวเรือนสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงการบริโภครถวีรอนได้ร้อยละ 37.1 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 62.9 สามารถอธิบายได้ด้วยปัจจัยอื่น ๆ

ตารางที่ 5.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภคของครัวเรือนจังหวัดลำปางก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี 2539)

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)	ตัวแปรตาม (Dependent Variable) = C						
	สมการที่ 1	สมการที่ 2	สมการที่ 3	สมการที่ 4	สมการที่ 5	สมการที่ 6	สมการที่ 7
Constant	4066.400 (12.175)***	3834.509 (9.143)***	4014.677 (7.523)***	3811.578 (7.252)***	1941.696 (1.401)***	1707.985 (1.164)***	1348.352 (6.918)***
Y	0.254 (14.367)***	0.253 (14.293)***	0.252 (14.134)***	0.239 (13.449)***	0.237 (13.269)***	0.236 (13.239)***	0.232 (12.978)***
Age		530.610 (0.914)	547.925 (0.942)	273.368 (0.476)	453.962 (0.774)	409.345 (0.689)	249.825 (0.419)
Size			-320.003 (0.547)	-496.603 (0.863)	-423.161 (0.734)	-369.259 (0.628)	-295.400 (0.504)
Commun				2899.447 (7.523)***	3538.097 (7.523)***	3543.766 (7.523)***	3373.886 (7.523)***
Tenure					1799.857 (1.458)	1772.776 (1.433)	2116.353 (1.705)*
Sex						331.254 (0.489)	317.181 (0.471)
Edu							2658.181 (2.133)**
Durbin - Watson	1.916	1.926	1.928	1.994	1.997	1.998	2.033
Adjusted R ²	0.371	0.371	0.370	0.395	0.397	0.395	0.401
F-Statistic	206.409***	103.574***	69.009***	57.696***	46.733***	38.898***	34.337***

หมายเหตุ

1. ตัวเลขในวงเล็บคือค่า absolute t-statistics
2. *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 %
3. ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%
4. * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 90%

ที่มา : จากการคำนวณ

สมการที่ 2 เพิ่มปัจจัยทางด้านอายุของหัวหน้าครัวเรือน (Age) ที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อ การบริโภคของครัวเรือนเข้าไปในสมการที่ 1 ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์คงที่มีค่าเท่ากับ 3834.51 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % นั่นคือ หากครัวเรือนในจังหวัดลำปาง ไม่มีรายได้หรือรายได้เป็นศูนย์ ครัวเรือนก็ยังต้องมีค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเท่ากับ 3,834.51 บาทต่อ เดือน ขณะที่ค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยรายได้ของครัวเรือนต่อเดือนมีค่าเท่ากับ 0.253 และมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % และปัจจัยทางด้านอายุของหัวหน้าครัวเรือน (Age) มีค่า สัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 530.61 ไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าว คือ ถ้ารายได้ของครัวเรือนในจังหวัดลำปางเพิ่มขึ้น 1 บาทต่อเดือน จะทำให้ครัวเรือนในจังหวัด ลำปางใช้จ่ายในการบริโภคเพิ่มขึ้น 0.253 บาทต่อเดือน และหากหัวหน้าครัวเรือนมีอายุเฉลี่ยน้อยกว่า 50 ปี จะมีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากกว่าครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไปอีก 530.61 บาทต่อเดือน ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าหากหัวหน้าครัวเรือนมีอายุเฉลี่ยมากกว่า 50 ปีจะมีการ ใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือนเพิ่มขึ้น

สำหรับค่า Adjusted R^2 มีค่าเท่ากับ 0.371 หมายความว่า รายได้ของครัวเรือน ปัจจัยทาง ด้านอายุของหัวหน้าครัวเรือน สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงการบริโภคของครัวเรือนได้ร้อยละ 37.1 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 62.9 สามารถอธิบายได้ด้วยปัจจัยอื่น ๆ

สมการที่ 3 เพิ่มปัจจัยทางด้านขนาดของครัวเรือน (Size) ที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อ การบริโภคของครัวเรือนเข้าไปในสมการที่ 2 ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์คงที่มีค่าเท่ากับ 4014.67 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % นั่นคือ หากครัวเรือนในจังหวัดลำปาง ไม่มีรายได้หรือรายได้เป็นศูนย์ ครัวเรือนก็ยังต้องมีค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเท่ากับ 4,014.67 บาทต่อ เดือน ขณะที่ค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยรายได้ของครัวเรือนต่อเดือนมีค่าเท่ากับ 0.252 และมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % และปัจจัยทางด้านอายุของหัวหน้าครัวเรือน (Age) มีค่า สัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 547.92 ไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ ปัจจัยทางด้านขนาดของครัวเรือน (Size) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบเท่ากับ -320.00 ตรงตามสมมุติ ฐานที่ตั้งไว้และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าความโน้มเอียงการบริโภคหน่วยสุดท้าย (MPC) เท่า กับ 0.252 หมายความว่าถ้ารายได้ของครัวเรือนในจังหวัดลำปางเพิ่มขึ้น 1 บาทต่อเดือน จะทำให้ ครัวเรือนในจังหวัดลำปางใช้จ่ายในการบริโภคเพิ่มขึ้น 0.252 บาทต่อเดือน และครัวเรือนที่มีหัว หน้ครัวเรือนมีอายุเฉลี่ยน้อยกว่า 50 ปี จะมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอีก 547.92 บาทต่อเดือน แต่หากครัว เรือนมีสมาชิกต่ำกว่า 4 คน จะมีค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือนน้อยกว่าครัวเรือนที่มีสมาชิกตั้งแต่ 4 คนขึ้นไปจำนวน 320.00 บาท

สำหรับค่า Adjusted R^2 มีค่าเท่ากับ 0.370 หมายความว่า รายได้ของครัวเรือน ปัจจัยทางด้านอายุของหัวหน้าครัวเรือน และปัจจัยทางด้านขนาดของครัวเรือนสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงการบริโภคของครัวเรือนได้ร้อยละ 37.0 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 63.0 สามารถอธิบายได้ด้วยปัจจัยอื่น ๆ

สมการที่ 4 เพิ่มปัจจัยทางด้านเขตที่อยู่อาศัยของครัวเรือน (Commun) ที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อการบริโภคของครัวเรือนเข้าไปในสมการที่ 3 ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์คงที่มีค่าเท่ากับ 3811.57 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % นั่นคือ หากครัวเรือนในจังหวัดลำปางไม่มีรายได้หรือรายได้เป็นศูนย์ ครัวเรือนก็ยังต้องมีค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเท่ากับ 3,811.57 บาทต่อเดือน ขณะที่ค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยรายได้ของครัวเรือนต่อเดือนมีค่าเท่ากับ 0.239 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % และปัจจัยทางด้านอายุของหัวหน้าครัวเรือน (Age) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 273.36 ไม่ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และไม่มีความสำคัญทางสถิติ และปัจจัยทางด้านขนาดของครัวเรือน (Size) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบเท่ากับ -496.60 ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และไม่มีความสำคัญทางสถิติ และปัจจัยทางด้านเขตที่อยู่อาศัยของครัวเรือน (Commun) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 2899.44 ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าความโน้มเอียงการบริโภคหน่วยสุดท้าย (MPC) เท่ากับ 0.239 หมายความว่า ถ้ารายได้ของครัวเรือนในจังหวัดลำปางเพิ่มขึ้น 1 บาทต่อเดือน จะทำให้ครัวเรือนในจังหวัดลำปางใช้จ่ายในการบริโภคเพิ่มขึ้น 0.239 บาทต่อเดือน และครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนมีอายุเฉลี่ยน้อยกว่า 50 ปี จะมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอีก 273.36 บาทต่อเดือน แต่หากครัวเรือนมีสมาชิกต่ำกว่า 4 คน จะทำให้มีค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือนลดลง 496.60 บาท และถ้าครัวเรือนตั้งอยู่ในเขตเมืองจะทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอีก 2,899.44 บาทต่อเดือน

สำหรับค่า Adjusted R^2 มีค่าเท่ากับ 0.395 หมายความว่า รายได้ของครัวเรือน ปัจจัยทางด้านอายุของหัวหน้าครัวเรือน ปัจจัยทางด้านขนาดของครัวเรือน และปัจจัยทางด้านเขตที่อยู่อาศัยของครัวเรือนสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงการบริโภคของครัวเรือนได้ร้อยละ 39.5 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 60.5 สามารถอธิบายได้ด้วยปัจจัยอื่น ๆ

สมการที่ 5 เพิ่มปัจจัยการเป็นเจ้าของที่ดิน (Tenure) ที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อการบริโภคของครัวเรือนเข้าไปในสมการที่ 4 ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์คงที่มีค่าเท่ากับ 1941.69 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % นั่นคือ หากครัวเรือนในจังหวัดลำปางไม่มีรายได้หรือรายได้เป็นศูนย์ ครัวเรือนก็ยังต้องมีค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเท่ากับ 1,941.69 บาทต่อเดือน ขณะที่ค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยรายได้ของครัวเรือนต่อเดือนมีค่าเท่ากับ 0.237 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % และปัจจัยทางด้านอายุของหัวหน้าครัวเรือน (Age) มีค่าสัมประสิทธิ์

เป็นบวกเท่ากับ 453.96 ไม่ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และปัจจัยทางด้านขนาดของครัวเรือน (Size) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบเท่ากับ -423.16 ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และปัจจัยทางด้านเขตที่อยู่อาศัยของครัวเรือน (Commun) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 3538.09 ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับปัจจัยการเป็นเจ้าของที่ดิน (Tenure) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 1799.85 ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าความโน้มเอียงการบริโภคหน่วยสุดท้าย (MPC) เท่ากับ 0.237 หมายความว่าถ้ารายได้ของครัวเรือนในจังหวัดลำปางเพิ่มขึ้น 1 บาทต่อเดือน จะทำให้ครัวเรือนในจังหวัดลำปางใช้จ่ายในการบริโภคเพิ่มขึ้น 0.237 บาทต่อเดือน ครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนมีอายุเฉลี่ยน้อยกว่า 50 ปี จะมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอีก 453.96 บาทต่อเดือน แต่หากครัวเรือนมีสมาชิกต่ำกว่า 4 คน จะทำให้มีค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือนลดลง 423.16 บาท ถ้าครัวเรือนตั้งอยู่ในเขตเมืองจะทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอีก 3,538.09 บาทต่อเดือน และถ้าครัวเรือนเป็นเจ้าของที่ดินค่าใช้จ่ายต่อเดือนเพิ่มขึ้นอีก 1799.85 บาท

สำหรับค่า Adjusted R² มีค่าเท่ากับ 0.397 หมายความว่า รายได้ของครัวเรือน ปัจจัยทางด้านอายุของหัวหน้าครัวเรือน ปัจจัยทางด้านขนาดของครัวเรือน ปัจจัยทางด้านเขตที่อยู่อาศัยของครัวเรือน และปัจจัยการเป็นเจ้าของที่ดิน (Tenure) สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงการบริโภคของครัวเรือนได้ร้อยละ 39.7 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 60.3 สามารถอธิบายได้ด้วยปัจจัยอื่น ๆ

สมการที่ 6 เพิ่มปัจจัยทางด้านเพศ (Sex) ที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อการบริโภคของครัวเรือนเข้าไปในสมการที่ 5 ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์คงที่มีค่าเท่ากับ 1707.98 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % นั่นคือ หากครัวเรือนในจังหวัดลำปางไม่มีรายได้หรือรายได้เป็นศูนย์ ครัวเรือนก็ยังต้องมีค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเท่ากับ 1,707.98 บาทต่อเดือน ขณะที่ค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยรายได้ของครัวเรือนต่อเดือนมีค่าเท่ากับ 0.236 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % ปัจจัยทางด้านอายุของหัวหน้าครัวเรือน (Age) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 409.34 ไม่ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และปัจจัยทางด้านขนาดของครัวเรือน (Size) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบเท่ากับ -369.25 ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ปัจจัยทางด้านเขตที่อยู่อาศัยของครัวเรือน (Commun) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 3543.76 ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับปัจจัยการเป็นเจ้าของที่ดิน (Tenure) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 1772.77 ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ปัจจัยทางด้านเพศ (Sex) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 331.25 ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าความโน้มเอียงการบริโภคหน่วยสุดท้าย (MPC) เท่ากับ 0.236 หมายความว่าถ้ารายได้ของครัวเรือนในจังหวัดลำปางเพิ่มขึ้น 1 บาทต่อเดือน จะทำให้ครัวเรือนใน

๑/๗๖
๑๓๐.๑๕๙๓
เลขหมู่.....๗๗๗.....
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

จังหวัดลำปางใช้จ่ายในการบริโภคเพิ่มขึ้น 0.236 บาทต่อเดือน ครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนมีอายุเฉลี่ยน้อยกว่า 50 ปี จะมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอีก 409.34 บาทต่อเดือน แต่หากครัวเรือนมีสมาชิกต่ำกว่า 4 คน จะทำให้มีค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือนลดลง 369.25 บาท ถ้าครัวเรือนตั้งอยู่ในเขตเมือง จะทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอีก 3,543.76 บาทต่อเดือน ถ้าครัวเรือนเป็นเจ้าของที่ดินค่าใช้จ่ายต่อเดือนเพิ่มขึ้นอีก 1,772.77 บาท และถ้าครัวเรือนมีหัวหน้าครัวเรือนเป็นเพศชาย ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น 331.25 บาทต่อเดือน

สำหรับค่า Adjusted R² มีค่าเท่ากับ 0.395 หมายความว่า รายได้ของครัวเรือน ปัจจัยทางด้านอายุของหัวหน้าครัวเรือน ปัจจัยทางด้านขนาดของครัวเรือน ปัจจัยทางด้านเขตที่อยู่อาศัยของครัวเรือน ปัจจัยการเป็นเจ้าของที่ดิน และปัจจัยทางด้านเพศ (Sex) สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงการบริโภคของครัวเรือนได้ร้อยละ 39.5 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 60.5 สามารถอธิบายได้ด้วยปัจจัยอื่น ๆ

สมการที่ 7 เพิ่มปัจจัยทางด้านการศึกษา (Edu) ที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อการบริโภคของครัวเรือนเข้าไปในสมการที่ 6 ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์คงที่มีค่าเท่ากับ 1348.35 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % นั่นคือ หากครัวเรือนในจังหวัดลำปางไม่มีรายได้หรือรายได้เป็นศูนย์ ครัวเรือนก็ยังคงมีค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเท่ากับ 1,348.35 บาทต่อเดือน ขณะที่ค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยรายได้ของครัวเรือนต่อเดือนมีค่าเท่ากับ 0.232 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % และปัจจัยทางด้านอายุของหัวหน้าครัวเรือน (Age) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 249.82 ไม่ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และไม่เป็นนัยสำคัญทางสถิติ ปัจจัยทางด้านขนาดของครัวเรือน(Size) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบเท่ากับ -295.40 ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และไม่เป็นนัยสำคัญทางสถิติ ปัจจัยทางด้านเขตที่อยู่อาศัยของครัวเรือน (Commun) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 3373.88 ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับปัจจัยการเป็นเจ้าของที่ดิน (Tenure) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 2116.35 ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และมีนัยสำคัญทางสถิติ ปัจจัยทางด้านเพศ (Sex) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 317.18 ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และไม่เป็นนัยสำคัญทางสถิติ และปัจจัยทางด้านการศึกษา (Edu) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 2658.18 ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าความโน้มเอียงการบริโภคหน่วยสุดท้าย (MPC) เท่ากับ 0.232 หมายความว่าถ้ารายได้ของครัวเรือนในจังหวัดลำปางเพิ่มขึ้น 1 บาทต่อเดือน จะทำให้ครัวเรือนในจังหวัดลำปางใช้จ่ายในการบริโภคเพิ่มขึ้น 0.232 บาทต่อเดือน และครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนมีอายุเฉลี่ยน้อยกว่า 50 ปี จะมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอีก 249.82 บาทต่อเดือน แต่หากครัวเรือนมีสมาชิกต่ำกว่า 4 คน จะทำให้มีค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือนลดลง 295.40 บาท ถ้าครัวเรือนตั้งอยู่ในเขตเมืองจะทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอีก 3,373.88 บาทต่อเดือน ถ้า

ครัวเรือนเป็นเจ้าของที่ดินค่าใช้จ่ายต่อเดือนเพิ่มขึ้นอีก 2,116.35 บาท ถ้าครัวเรือนมีหัวหน้าครัวเรือนเป็นเพศชาย ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น 317.18 บาทต่อเดือน และถ้าครัวเรือนมีการศึกษาที่สูงกว่าปริญญาตรีจะมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอีก 2,658.18 บาทต่อเดือน

สำหรับค่า Adjusted R^2 มีค่าเท่ากับ 0.40 หมายความว่า รายได้ของครัวเรือน ปัจจัยทางด้านอายุของหัวหน้าครัวเรือน ปัจจัยทางด้านขนาดของครัวเรือน ปัจจัยทางด้านเขตที่อยู่อาศัยของครัวเรือน ปัจจัยการเป็นเจ้าของที่ดิน ปัจจัยทางด้านเพศ และปัจจัยทางด้านการศึกษา (Edu) สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงการบริโภคของครัวเรือนได้ร้อยละ 40.0 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 60.0 สามารถอธิบายได้ด้วยปัจจัยอื่น ๆ

จากผลการวิเคราะห์ทั้ง 7 สมการซึ่งได้นำเอาปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อการบริโภคของครัวเรือนในจังหวัดลำปางก่อนวิกฤตเศรษฐกิจเข้าสู่สมการตามลำดับ พบว่า ปัจจัยทั้งหมดมีผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายการบริโภคของครัวเรือนในจังหวัดลำปาง ทั้งนี้สมการที่ 7 เป็นสมการที่สามารถใช้อธิบายการใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือนในจังหวัดลำปางได้ดีที่สุด ไม่มีปัญหาตัวแปรความคลาดเคลื่อนเกิดมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างเวลา หรือไม่มีปัญหาสหสัมพันธ์ข้ามเวลา (Autocorrelation) ($D.W. = 2.033$) โดยสามารถแสดงในรูปสมการดังนี้

$$C_{lp39} = 1348.35 + 0.232(Y_{lp39})^{***} + 249.82(Age_{lp39}) - 295.40(Size_{lp39}) + 3373.88(Commun_{lp39})^{***} + 2116.35(Tenure_{lp39})^* + 317.18(Sex_{lp39}) + 2658.18(Edu_{lp39})^{**}$$

$$Adj R^2 = 0.40 \quad D.W = 2.033 \quad F = 34.337$$

หมายเหตุ : *** = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ความเชื่อมั่น 99 %
 ** = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ความเชื่อมั่น 95 %
 * = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ความเชื่อมั่น 90 %

5.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภคของครัวเรือนในจังหวัดลำปางหลัง

วิกฤตเศรษฐกิจ (ปี 2541)

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภคของครัวเรือนในจังหวัดลำปางหลังวิกฤตเศรษฐกิจแสดงในตาราง 5.2 ซึ่งสามารถอธิบายผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

สมการที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของครัวเรือน (Y) กับการใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือน (C) ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์คงที่มีค่าเท่ากับ 5884.54 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99% แสดงว่าแม้ครัวเรือนในจังหวัดลำปางไม่มีรายได้หรือรายได้เป็นศูนย์ ครัวเรือนก็ยังต้องมีค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเท่ากับ 5,884.54 บาทต่อเดือน ขณะที่ค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยรายได้ของครัวเรือนต่อเดือนมีค่าเท่ากับ 0.155 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99% ทั้งนี้ความโน้มเอียงการบริโภคหน่วยสุดท้าย (MPC) เท่ากับ 0.155 หมายความว่าถ้ารายได้ของครัวเรือนในจังหวัดลำปางเพิ่มขึ้น 1 บาทต่อเดือน จะทำให้ครัวเรือนในจังหวัดลำปางใช้จ่ายในการบริโภคเพิ่มขึ้น 0.155 บาทต่อเดือน

สำหรับค่า Adjusted R² มีค่าเท่ากับ 0.269 หมายความว่า รายได้ของครัวเรือนสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงการบริโภคของครัวเรือนได้ร้อยละ 26.9 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 73.1 สามารถอธิบายได้ด้วยปัจจัยอื่น ๆ

สมการที่ 2 เพิ่มปัจจัยทางด้านอายุของหัวหน้าครัวเรือน (Age) ที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อ การบริโภคของครัวเรือนเข้าไปในสมการที่ 1 ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์คงที่มีค่าเท่ากับ 5478.51 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % นั่นคือ หากครัวเรือนในจังหวัดลำปาง ไม่มีรายได้หรือรายได้เป็นศูนย์ ครัวเรือนก็ยังต้องมีค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเท่ากับ 5,478.51 บาทต่อเดือน ขณะที่ค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยรายได้ของครัวเรือนต่อเดือนมีค่าเท่ากับ 0.154 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % และปัจจัยทางด้านอายุของหัวหน้าครัวเรือน (Age) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 877.82 ไม่ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ถ้ารายได้ของครัวเรือนในจังหวัดลำปางเพิ่มขึ้น 1 บาทต่อเดือน จะทำให้ครัวเรือนในจังหวัดลำปางใช้จ่ายในการบริโภคเพิ่มขึ้น 0.154 บาทต่อเดือน และหากหัวหน้าครัวเรือนมีอายุเฉลี่ยน้อยกว่า 50 ปี จะมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอีก 877.82 บาทต่อเดือน ซึ่งไม่ตรงกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่าหากหัวหน้าครัวเรือนมีอายุเฉลี่ยมากกว่า 50 ปีจะมีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือนเพิ่มขึ้น

สำหรับค่า Adjusted R² มีค่าเท่ากับ 0.270 หมายความว่า รายได้ของครัวเรือน ปัจจัยทางด้านอายุของหัวหน้าครัวเรือน สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงการบริโภคของครัวเรือนได้ร้อยละ 27.0 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 73.0 สามารถอธิบายได้ด้วยปัจจัยอื่น ๆ

ตารางที่ 5.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการบริโภคของครัวเรือนจังหวัดลำปางหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี 2541)

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)	ตัวแปรตาม (Dependent Variable) = C						
	สมการที่ 1	สมการที่ 2	สมการที่ 3	สมการที่ 4	สมการที่ 5	สมการที่ 6	สมการที่ 7
Constant	5884.543 (13.985)***	5478.516 (10.127)***	6550.507 (9.468)***	5299.208 (7.260)***	9230.491 (6.860)***	9631.217 (6.464)***	9564.471 (6.403)***
Y	0.155 (11.290)***	0.154 (11.203)***	0.147 (10.526)***	0.131 (9.369)***	0.128 (9.282)***	0.129 (9.291)***	0.127 (8.988)***
Age		877.822 (1.193)	961.737 (1.315)	686.696 (0.961)	312.916 (0.440)	352.332 (0.493)	329.172 (0.460)
Size			-1839.516 (2.458)**	-2095.447 (2.867)***	-2462.789 (3.387)***	-2540.980 (3.441)***	-2590.108 (3.491)***
Commun				3280.988 (4.446)***	2723.668 (3.661)***	2713.403 (3.643)***	2680.966 (3.590)***
Tenure					-3715.587 (3.455)***	-3724.389 (3.460)***	-3639.771 (3.360)***
Sex						-511.878 (0.629)	-483.269 (0.593)
Edu							1298.987 (0.729)
Durbin - Watson	1.580	1.593	1.569	1.624	1.705	1.700	1.692
Adjusted R ²	0.269	0.270	0.281	0.319	0.340	0.339	0.338
F-Statistic	127.456***	64.518***	45.662***	41.079***	36.311***	30.271***	25.987***

หมายเหตุ

1. ตัวเลขในวงเล็บคือค่า absolute t-statistics
2. *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 %
3. ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%
4. * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 90%

ที่มา : จากการคำนวณ

สมการที่ 3 เพิ่มปัจจัยทางด้านขนาดของครัวเรือน (Size) ที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อการบริโภคของครัวเรือนเข้าไปในสมการที่ 2 ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์คงที่มีค่าเท่ากับ 6550.50 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % นั่นคือ หากครัวเรือนในจังหวัดลำปางไม่มีรายได้หรือรายได้เป็นศูนย์ ครัวเรือนก็ยังต้องมีค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเท่ากับ 6,550.50 บาทต่อเดือน ขณะที่ค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยรายได้ของครัวเรือนต่อเดือนมีค่าเท่ากับ 0.147 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % และปัจจัยทางด้านอายุของหัวหน้าครัวเรือน (Age) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 961.73 ไม่ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และปัจจัยทางด้านขนาดของครัวเรือน (Size) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบเท่ากับ -1839.51 ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าความโน้มเอียงการบริโภคหน่วยสุดท้าย (MPC) เท่ากับ 0.147 หมายความว่าถ้ารายได้ของครัวเรือนในจังหวัดลำปางเพิ่มขึ้น 1 บาทต่อเดือน จะทำให้ครัวเรือนในจังหวัดลำปางใช้จ่ายในการบริโภคเพิ่มขึ้น 0.147 บาทต่อเดือน และครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนมีอายุเฉลี่ยน้อยกว่า 50 ปี จะมีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากกว่าครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไปอีก 961.73 บาทต่อเดือน แต่หากครัวเรือนมีสมาชิกต่ำกว่า 4 คน จะมีค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือนน้อยกว่าครัวเรือนที่มีสมาชิกตั้งแต่ 4 คนขึ้นไปจำนวน 1839.51 บาท

สำหรับค่า Adjusted R² มีค่าเท่ากับ 0.281 หมายความว่า รายได้ของครัวเรือน ปัจจัยทางด้านอายุของหัวหน้าครัวเรือน และปัจจัยทางด้านขนาดของครัวเรือนสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงการบริโภคของครัวเรือนได้ร้อยละ 28.1 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 71.9 สามารถอธิบายได้ด้วยปัจจัยอื่น ๆ

สมการที่ 4 เพิ่มปัจจัยทางด้านเขตที่อยู่อาศัยของครัวเรือน (Commun) ที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อการบริโภคของครัวเรือนเข้าไปในสมการที่ 3 ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์คงที่มีค่าเท่ากับ 5299.20 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99% นั่นคือ หากครัวเรือนในจังหวัดลำปางไม่มีรายได้หรือรายได้เป็นศูนย์ ครัวเรือนก็ยังต้องมีค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเท่ากับ 5,299.20 บาทต่อเดือน ขณะที่ค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยรายได้ของครัวเรือนต่อเดือนมีค่าเท่ากับ 0.131 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99% และปัจจัยทางด้านอายุของหัวหน้าครัวเรือน (Age) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 686.69 ไม่ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และปัจจัยทางด้านขนาดของครัวเรือน (Size) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบเท่ากับ -2095.44 ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และมีนัยสำคัญทางสถิติ และปัจจัยทางด้านเขตที่อยู่อาศัยของครัวเรือน (Commun) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 3280.98 ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าความโน้มเอียงการบริโภคหน่วยสุดท้าย (MPC) เท่ากับ 0.131 หมายความว่าถ้ารายได้ของครัวเรือนในจังหวัดลำปางเพิ่มขึ้น 1 บาทต่อเดือน จะทำให้ครัวเรือนในจังหวัดลำปาง

ใช้จ่ายในการบริโภคเพิ่มขึ้น 0.131 บาทต่อเดือน และครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนมีอายุเฉลี่ยน้อยกว่า 50 ปี จะมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอีก 686.69 บาทต่อเดือน แต่หากครัวเรือนมีสมาชิกต่ำกว่า 4 คน จะทำให้มีค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือนลดลง 2095.44 บาท และถ้าครัวเรือนตั้งอยู่ในเขตเมือง จะทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอีก 3280.98 บาทต่อเดือน

สำหรับค่า Adjusted R² มีค่าเท่ากับ 0.319 หมายความว่า รายได้ของครัวเรือน ปัจจัยทางด้านอายุของหัวหน้าครัวเรือน ปัจจัยทางด้านขนาดของครัวเรือน และปัจจัยทางด้านเขตที่อยู่อาศัยของครัวเรือนสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงการบริโภคของครัวเรือนได้ร้อยละ 31.9 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 68.1 สามารถอธิบายได้ด้วยปัจจัยอื่น ๆ

สมการที่ 5 เพิ่มปัจจัยการเป็นเจ้าของที่ดิน (Tenure) ที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อการบริโภคของครัวเรือนเข้าไปในสมการที่ 4 ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์คงที่มีค่าเท่ากับ 9230.49 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99% นั่นคือ หากครัวเรือนในจังหวัดลำปางไม่มีรายได้หรือรายได้เป็นศูนย์ ครัวเรือนก็ยังคงมีค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเท่ากับ 9,230.49 บาทต่อเดือน ขณะที่ค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยรายได้ของครัวเรือนต่อเดือนมีค่าเท่ากับ 0.128 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99% และปัจจัยทางด้านอายุของหัวหน้าครัวเรือน (Age) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 312.91 ไม่ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และปัจจัยทางด้านขนาดของครัวเรือน (Size) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบเท่ากับ -2462.78 ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และมีนัยสำคัญทางสถิติ ปัจจัยทางด้านเขตที่อยู่อาศัยของครัวเรือน (Commun) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 2723.66 ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับปัจจัยการเป็นเจ้าของที่ดิน (Tenure) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบเท่ากับ -3715.58 ไม่ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าความโน้มเอียงการบริโภคหน่วยสุดท้าย (MPC) เท่ากับ 0.128 หมายความว่า ถ้ารายได้ของครัวเรือนในจังหวัดลำปางเพิ่มขึ้น 1 บาทต่อเดือน จะทำให้ครัวเรือนในจังหวัดลำปางใช้จ่ายในการบริโภคเพิ่มขึ้น 0.128 บาทต่อเดือน ครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนมีอายุเฉลี่ยน้อยกว่า 50 ปี จะมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอีก 312.91 บาทต่อเดือน แต่หากครัวเรือนมีสมาชิกต่ำกว่า 4 คน จะทำให้มีค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือนลดลง 2,462.78 บาท ถ้าครัวเรือนตั้งอยู่ในเขตเมืองจะทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอีก 2,723.66 บาทต่อเดือน และถ้าครัวเรือนเป็นเจ้าของที่ดินค่าใช้จ่ายต่อเดือนลดลงอีก 3,715.58 บาท

สำหรับค่า Adjusted R² มีค่าเท่ากับ 0.34 หมายความว่า รายได้ของครัวเรือน ปัจจัยทางด้านอายุของหัวหน้าครัวเรือน ปัจจัยทางด้านขนาดของครัวเรือน ปัจจัยทางด้านเขตที่อยู่อาศัยของครัวเรือน และปัจจัยการเป็นเจ้าของที่ดิน (Tenure) สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงการบริโภคของครัวเรือนได้ร้อยละ 34.0 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 66.0 สามารถอธิบายได้ด้วยปัจจัยอื่น ๆ

สมการที่ 6 เพิ่มปัจจัยทางด้านเพศ (Sex) ที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อการบริโภคของครัวเรือนเข้าไปในสมการที่ 5 ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์คงที่มีค่าเท่ากับ 9631.21 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % นั่นคือ หากครัวเรือนในจังหวัดลำปางไม่มีรายได้หรือรายได้เป็นศูนย์ ครัวเรือนก็ยังต้องมีค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเท่ากับ 9,631.21 บาทต่อเดือน ขณะที่ค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยรายได้ของครัวเรือนต่อเดือนมีค่าเท่ากับ 0.129 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % และปัจจัยทางด้านอายุของหัวหน้าครัวเรือน (Age) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 352.33 ไม่ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และปัจจัยทางด้านขนาดของครัวเรือน (Size) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบเท่ากับ -2540.98 ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และมีนัยสำคัญทางสถิติ และปัจจัยทางด้านเขตที่อยู่อาศัยของครัวเรือน (Commun) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 2713.40 ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับปัจจัยการเป็นเจ้าของที่ดิน (Tenure) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบเท่ากับ -3724.38 ไม่ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และมีนัยสำคัญทางสถิติ ปัจจัยทางด้านเพศ (Sex) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบเท่ากับ -511.87 ไม่ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าความโน้มเอียงการบริโภคหน่วยสุดท้าย (MPC) เท่ากับ 0.129 หมายความว่าถ้ารายได้ของครัวเรือนในจังหวัดลำปางเพิ่มขึ้น 1 บาทต่อเดือน จะทำให้ครัวเรือนในจังหวัดลำปางใช้จ่ายในการบริโภคเพิ่มขึ้น 0.129 บาทต่อเดือน ครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนมีอายุเฉลี่ยน้อยกว่า 50 ปี จะมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอีก 352.33 บาทต่อเดือน แต่หากครัวเรือนมีสมาชิกต่ำกว่า 4 คน จะทำให้มีค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือนลดลง 2,540.98 บาท ถ้าครัวเรือนตั้งอยู่ในเขตเมืองจะทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอีก 3,543.76 บาทต่อเดือน ถ้าครัวเรือนเป็นเจ้าของที่ดินค่าใช้จ่ายต่อเดือนเพิ่มขึ้นอีก 2,713.40 บาท และถ้าครัวเรือนมีหัวหน้าครัวเรือนเป็นเพศชาย ค่าใช้จ่ายลดลง 511.87 บาทต่อเดือน นั่นคือหัวหน้าครัวเรือนเป็นเพศหญิงจะมีการบริโภคสูง

สำหรับค่า Adjusted R² มีค่าเท่ากับ 0.339 หมายความว่า รายได้ของครัวเรือน ปัจจัยทางด้านอายุของหัวหน้าครัวเรือน ปัจจัยทางด้านขนาดของครัวเรือน ปัจจัยทางด้านเขตที่อยู่อาศัยของครัวเรือน ปัจจัยการเป็นเจ้าของที่ดิน และปัจจัยทางด้านเพศ (Sex) สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงการบริโภคของครัวเรือนได้ร้อยละ 33.9 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 66.1 สามารถอธิบายได้ด้วยปัจจัยอื่น ๆ

สมการที่ 7 เพิ่มปัจจัยทางด้านการศึกษา (Edu) ที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อการบริโภคของครัวเรือนเข้าไปในสมการที่ 6 ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์คงที่มีค่าเท่ากับ 9564.47 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % นั่นคือ หากครัวเรือนในจังหวัดลำปางไม่มีรายได้หรือรายได้เป็นศูนย์ ครัวเรือนก็ยังต้องมีค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเท่ากับ 9,564.47 บาทต่อเดือน ขณะที่ค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยรายได้ของครัวเรือนต่อเดือนมีค่าเท่ากับ 0.127 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับความเชื่อมั่น 99 % และปัจจัยทางด้านอายุของหัวหน้าครัวเรือน (Age) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 329.17 ไม่ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ปัจจัยทางด้านขนาดของครัวเรือน (Size) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบเท่ากับ -2590.10 ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และมีนัยสำคัญทางสถิติ ปัจจัยทางด้านเขตที่อยู่อาศัยของครัวเรือน (Commun) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 2680.96 ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับปัจจัยการเป็นเจ้าของที่ดิน (Tenure) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบเท่ากับ -3639.77 ไม่ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้แต่มีนัยสำคัญทางสถิติ ปัจจัยทางด้านเพศ (Sex) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบเท่ากับ -483.26 ไม่ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และปัจจัยทางการศึกษา (Edu) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 1298.98 ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าความโน้มเอียงการบริโภคหน่วยสุดท้าย (MPC) เท่ากับ 0.127 หมายความว่าถ้ารายได้ของครัวเรือนในจังหวัดลำปางเพิ่มขึ้น 1 บาทต่อเดือน จะทำให้ครัวเรือนในจังหวัดลำปางใช้จ่ายในการบริโภคเพิ่มขึ้น 0.127 บาทต่อเดือน และครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนมีอายุเฉลี่ยน้อยกว่า 50 ปี จะมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอีก 329.17 บาทต่อเดือนแต่หากครัวเรือนมีสมาชิกต่ำกว่า 4 คน จะทำให้มีค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือนลดลง 2,590.10 บาท ถ้าครัวเรือนตั้งอยู่ในเขตเมืองจะทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอีก 2,680.96 บาทต่อเดือน ถ้าครัวเรือนเป็นเจ้าของที่ดินค่าใช้จ่ายต่อเดือนลดลงอีก 3,639.77 บาทต่อเดือน ถ้าครัวเรือนมีหัวหน้าครัวเรือนเป็นเพศชาย ค่าใช้จ่ายลดลง 483.26 บาทต่อเดือน และถ้าครัวเรือนมีการศึกษาที่สูงกว่าปริญญาตรีจะมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอีก 1,298.98 บาทต่อเดือน

สำหรับค่า Adjusted R² มีค่าเท่ากับ 0.338 หมายความว่า รายได้ของครัวเรือน ปัจจัยทางด้านอายุของหัวหน้าครัวเรือน ปัจจัยทางด้านขนาดของครัวเรือน ปัจจัยทางด้านเขตที่อยู่อาศัยของครัวเรือน ปัจจัยการเป็นเจ้าของที่ดิน ปัจจัยทางด้านเพศ และปัจจัยทางการศึกษา (Edu) สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงการบริโภคของครัวเรือนได้ร้อยละ 33.8 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 66.2 สามารถอธิบายได้ด้วยปัจจัยอื่น ๆ

จากผลการวิเคราะห์ทั้ง 7 สมการซึ่งได้นำเอาปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อการบริโภคของครัวเรือนในจังหวัดลำปางก่อนวิกฤตเศรษฐกิจเข้าสู่สมการตามลำดับ พบว่า ปัจจัยทั้งหมดมีผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายการบริโภคของครัวเรือนในจังหวัดลำปาง ทั้งนี้สมการที่ 7 เป็นสมการที่สามารถใช้อธิบายการใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือนในจังหวัดลำปางได้ดีที่สุด ไม่มีปัญหาตัวแปรความคลาดเคลื่อนเกิดมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างเวลาหรือสหสัมพันธ์ข้ามเวลา (Autocorrelation) (D.W. = 1.692) โดยสามารถแสดงในรูปสมการดังนี้

$$C_{lp41} = 9564.47 + 0.127(Y_{lp41})^{***} + 329.17(Age_{lp41}) - 2590.10(Size_{lp41})^{***} \\ + 2680.96(Commun_{lp41})^{***} - 3639.77(Tenure_{lp41})^{***} - 483.26(Sex_{lp41}) \\ + 1298.98(Edu_{lp41})$$

$$Adj R^2 = 0.338 \quad D.W = 1.692 \quad F = 25.987$$

หมายเหตุ : *** = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ความเชื่อมั่น 99 %

5.3 ผลการวิเคราะห์ค่าความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้าย (MPC) เปรียบเทียบก่อนวิกฤตและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ

จากผลการวิเคราะห์ค่าความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้าย (MPC) ของครัวเรือนในจังหวัดลำปางเปรียบเทียบก่อนวิกฤตและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ พบว่า ค่าความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้าย (MPC) ของครัวเรือนในจังหวัดลำปางก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2539) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.232 ถึง 0.254 (ตารางที่ 5.1) และค่าความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้าย (MPC) ของครัวเรือนในจังหวัดลำปางหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2541) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.127 ถึง 0.155 (ตารางที่ 5.2) ซึ่งเป็นไปตามข้อสมมุติฐานรายได้สัมบูรณ์ (Absolute income Hypothesis) ของเคนส์ที่ว่า เมื่อระดับรายได้เพิ่มขึ้นจะทำให้การบริโภคเพิ่มขึ้นจะทำให้การบริโภคเพิ่มขึ้นตามไปด้วย แต่เพิ่มขึ้นในระดับที่น้อยกว่า 1 นั่นคือ ค่าความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้าย (MPC) จะมีค่ามากกว่าศูนย์แต่น้อยกว่า 1 ($0 < MPC < 1$) สำหรับค่า Intercept (สัมประสิทธิ์ของค่าคงที่) ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2539) มีค่าอยู่ระหว่าง 1348.35 ถึง 4066.40 และหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2541) มีค่าอยู่ระหว่าง 5299.20 ถึง 9564.47

จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าว (ตาราง 5.1 และตารางที่ 5.2) ค่าความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้าย (MPC) ของครัวเรือนในจังหวัดลำปางก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2539) มีค่าสูงกว่าค่าความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้าย (MPC) ของครัวเรือนในจังหวัดลำปางหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2541) แต่ยังไม่สามารถสรุปได้ถึงการเปลี่ยนแปลงของค่าความโน้มเอียงการบริโภคหน่วยสุดท้าย (MPC) จึงได้ทำการทดสอบค่าความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้าย (MPC) ของครัวเรือนในจังหวัดลำปางก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2539) ว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปจากหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2541) อย่างไร (Structural Change Test) โดยทำการเพิ่มตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) คือ DUMMY และ DUMMY*Y เข้าไปในแต่ละสมการ ซึ่งถูกแสดงในตารางที่ 5.3 สามารถอธิบายผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

ตารางที่ 5.3 ผลการทดสอบการเปลี่ยนแปลงค่าการบริโภคหน่วยสุดท้ายของครัวเรือนในจังหวัด
ลำปางเปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ. 2539 กับปี พ.ศ. 2541

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)	ตัวแปรตาม (Dependent Variable) = C						
	สมการที่ 1	สมการที่ 2	สมการที่ 3	สมการที่ 4	สมการที่ 5	สมการที่ 6	สมการที่ 7
Constant	5884.543 (15.524)***	5559.134 (12.747)***	6177.473 (12.005)***	4977.957 (9.206)***	6835.521 (6.743)***	6877.427 (6.313)***	6755.493 (6.194)***
Y	0.155 (12.532)***	0.154 (12.467)***	0.150 (12.035)***	0.135 (10.915)***	0.135 (10.895)***	0.135 (10.867)***	0.133 (10.663)***
Age		703.527 (1.504)	756.632 (1.621)	477.923 (1.044)	300.654 (0.648)	306.515 (0.656)	237.112 (0.506)
Size			-1064.659 (2.248)**	-1281.062 (2.763)***	-1401.710 (3.010)***	-1410.578 (2.979)***	-1417.053 (2.996)***
Commun				3122.711 (5.972)***	2726.826 (4.934)***	2725.458 (4.927)***	2651.916 (4.784)***
Tenure					-1721.306 (2.164)**	-1720.31 (2.161)**	-1555.489 (1.941)*
Sex						-56.296 (0.106)	-41.752 (0.078)
Edu							1731.180 (1.634)
DUMMY	-1818.143 (3.386)***	-1800.195 (3.355)***	-1817.141 (3.396)***	-828.415 (1.512)	-897.761 (1.641)	-895.996 (1.635)	-960.211 (1.750)*
DUMMY*Y	0.0098 (4.189)***	0.0098 (4.178)***	0.0099 (4.216)***	0.0099 (4.349)***	0.102 (4.439)***	0.102 (4.432)***	0.100 (4.381)***
Durbin -Watson	1.712	1.723	1.717	1.779	1.801	1.801	1.804
Adjusted R ²	0.321	0.322	0.326	0.358	0.362	0.361	0.362
F-Statistic	109.930***	83.164***	67.934***	65.413***	57.038***	49.838***	44.705***

- หมายเหตุ
1. ตัวเลขในวงเล็บคือค่า absolute t-statistics
  2. *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 %
  3. ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%
  4. * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 90%

ที่มา : จากการคำนวณ

ค่าสัมประสิทธิ์คงที่และค่าสัมประสิทธิ์ของรายได้ครัวเรือนจังหวัดลำปาง (Y) มีค่าเป็นบวก และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 99% โดยสมการที่ 4 มีค่าต่ำที่สุดเท่ากับ 4977.96 และสมการที่ 6 มีค่าสูงที่สุด เท่ากับ 6877.43

สำหรับค่าความโน้มเอียงการบริโภคหน่วยสุดท้าย (MPC) สมการที่ 1 มีค่าสูงที่สุด เท่ากับ 0.155 สมการที่ 7 มีค่าต่ำที่สุดเท่ากับ 0.133 สำหรับค่าสัมประสิทธิ์ของDUMMY มีค่าติดลบทุกสมการ และค่าสัมประสิทธิ์ของ DUMMY*Y อยู่ระหว่าง 0.0098 ถึง 0.10 สามารถหาค่าความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้าย (MPC) ของครัวเรือนจังหวัดลำปางก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ. 2539) และหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ.2541) ได้โดยกำหนดให้

ค่าความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้าย (MPC) ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ คือ

$$MPC_{N39} = b_1 + b_9$$

ค่าความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้าย (MPC) หลังวิกฤตเศรษฐกิจ คือ

$$MPC_{N41} = b_1$$

ยกตัวอย่างเช่น สมการที่ 1 จากตารางที่ 5.3 เขียนในรูปสมการได้ดังนี้

$$C = b_0 + b_1Y + b_8DUMMY + b_9DUMMY * Y$$

จะได้ $C = 5884.54 + 0.155Y - 1818.14DUMMY - 0.0098DUMMY * Y$

ดังนั้น $MPC_{N39} = 0.155 - 0.0098$

$$= 0.1452$$

$$MPC_{N41} = 0.155$$

ซึ่งสรุปได้ว่า เมื่อทำการเปรียบเทียบค่า MPC ระหว่างปี พ.ศ. 2539 และปี พ.ศ. 2541 ในสมการที่ 1 – 7 พบว่า ค่า MPC_{N39} น้อยกว่าค่า MPC_{N41} เพียงเล็กน้อย เนื่องจากผู้บริโภครายจ่ายขั้นต่ำหรือการบริโภคที่ไม่ขึ้นอยู่กับการรายได้ และผู้บริโภครายยังอยู่ในขั้นของการกระจายรายได้เดิมก็จะบริโภคในสัดส่วนเดิม แม้ว่ารายได้อาจเพิ่มขึ้นก็ตาม ดังนั้นอัตราส่วนของการบริโภคต่อรายได้โดยรวมจึงเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย

5.4 การเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงค่าความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้าย (MPC) ระหว่าง จังหวัดเชียงใหม่กับจังหวัดลำปาง

ผลการศึกษาค่าความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้าย (MPC) ของครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่เปรียบเทียบก่อนวิกฤตเศรษฐกิจและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ พบว่า ค่าความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้ายของครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (2539) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.295 ถึง 0.604 และค่าความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้ายของครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่หลังวิกฤตเศรษฐกิจ (2543) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.136 ถึง 0.278 สำหรับค่า Intercept (สัมประสิทธิ์ของค่าคงที่) ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจมีค่าอยู่ระหว่าง 1862.11 ถึง 4518.64 และหลังวิกฤตเศรษฐกิจมีค่าอยู่ระหว่าง 1362.15 ถึง 3865.26 ค่า MPC ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจมากกว่าค่า MPC หลังวิกฤตเศรษฐกิจทุกสมการ และมีความแตกต่างอย่างชัดเจนกล่าวคือ ค่า MPC ของครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่หลังวิกฤตเศรษฐกิจต่ำกว่าช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจ (รณรงค์ ไชยสมบัติ, 2546)

การเปลี่ยนแปลงค่าความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้ายของจังหวัดเชียงใหม่สูงกว่าจังหวัดลำปาง ทั้งนี้ส่วนหนึ่งอาจเป็นผลจากการที่จังหวัดเชียงใหม่เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจที่สำคัญ และมีรายได้สำคัญมาจากการท่องเที่ยวหรือภาคบริการ เมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจส่งผลให้รายได้จากการท่องเที่ยวหรือภาคบริการของจังหวัดเชียงใหม่ลดลง ขณะเดียวกันผลกระทบดังกล่าวมีผลให้รายได้ของครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่ลดลงตามไปด้วย ส่วนจังหวัดลำปางไม่ใช่ศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภาคเหนือและมีรายได้หลักจากสาขาค้าส่งค้าปลีก และสาขาเหมืองแร่ซึ่งได้รับผลกระทบจากการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจน้อยกว่า ประกอบกับการศึกษาผลกระทบของการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจระหว่างจังหวัดเชียงใหม่กับจังหวัดลำปางใช้ช่วงระยะเวลาที่ไม่เท่ากันคือ จังหวัดเชียงใหม่เปรียบเทียบ ระหว่างปี 2539 กับปี 2543 จังหวัดลำปางเปรียบเทียบระหว่างปี 2539 กับปี 2541 ผลกระทบที่เกิดจากวิกฤตเศรษฐกิจอาจจะยังไม่ส่งผลในช่วงปี 2541 ทำให้ค่า MPC ของจังหวัดลำปางเปลี่ยนแปลงน้อยกว่าจังหวัดเชียงใหม่

5.5 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของครัวเรือนในจังหวัดลำปาง

ตามทฤษฎีรายได้สัมบูรณ์ เคนส์ได้สรุปว่านอกจากรายได้แล้ว ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อระดับการบริโภคของครัวเรือน ซึ่งการศึกษาคั้งนี้ ได้ทำการศึกษาว่านอกจากปัจจัยด้านรายได้แล้วยังมีปัจจัยอะไรบ้างที่มีผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายของครัวเรือนในจังหวัดลำปางบ้าง โดยสามารถอธิบายได้จากสมการที่ 7 ของตารางที่ 5.1 ถึง 5.3

จากตารางที่ 5.1 และ 5.2 สามารถอธิบายได้ว่านอกจากรายได้ของครัวเรือนแล้ว ค่าใช้จ่ายการบริโภคของครัวเรือนในจังหวัดลำปางยังมีปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการบริโภคของครัวเรือน ในปี พ.ศ. 2539 ได้แก่ ปัจจัยทางด้านเขตที่อยู่อาศัย อายุของหัวหน้าครัวเรือน ขนาดครัวเรือน การเป็นเจ้าของที่ดิน ระดับการศึกษา และเพศ ตามลำดับ โดยสามารถอธิบายได้ว่าหากครัวเรือนมีรายได้คงที่แล้ว ครัวเรือนที่อยู่ในจังหวัดลำปางที่อาศัยอยู่ในเขตเมือง หัวหน้าครัวเรือนมีอายุเฉลี่ยต่ำกว่า 50 ปี เป็นเจ้าของที่ดิน และสมาชิกครัวเรือนมีการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป จะมีค่าใช้จ่ายที่สูงกว่าครัวเรือนอื่น ๆ แต่ถ้าครัวเรือนนั้นมีขนาดสมาชิกในครัวเรือนต่ำกว่า 4 คน และหัวหน้าครัวเรือนเป็นเพศชายแล้วค่าใช้จ่ายก็จะลดลง

สำหรับในปี พ.ศ. 2541 นั้นค่าใช้จ่ายการบริโภคได้เปลี่ยนแปลงไปโดยขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านเพศ การเป็นเจ้าของที่ดิน อายุหัวหน้าครัวเรือน เขตที่อยู่อาศัย ขนาดครัวเรือนและการศึกษาของสมาชิกในครัวเรือน สามารถอธิบายได้ว่าครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเป็นเพศชายและเป็นเจ้าของที่ดิน อายุหัวหน้าครัวเรือนต่ำกว่า 50 ปี มีเขตอาศัยอยู่ในเมือง และสมาชิกครัวเรือนมีการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีแล้วจะทำให้ค่าใช้จ่ายในการบริโภคเพิ่มสูงขึ้น แต่ถ้าครัวเรือนนั้นมีขนาดสมาชิกในครัวเรือนต่ำกว่า 4 คน จะทำให้ค่าใช้จ่ายลดลง